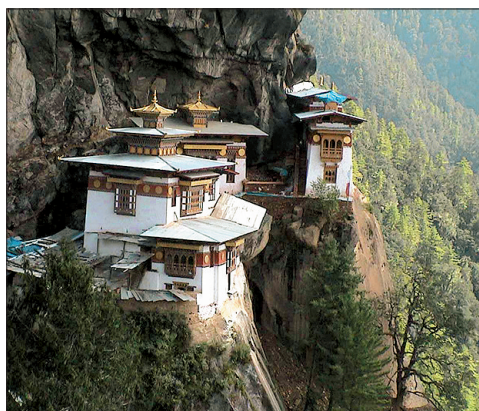

in.ihned.cz/zahranici

FOTO: STEPHENFORTE.NET

z celé Asie. Důležité upozornění: Jestli se chcete v Bhútánu prospat, potřebujete špunty do uší.

Fotografie hostitele a Demi Moore

Dzongka, menšinový dialekt povýšený vládním dekretem, je oficiálním jazykem Bhútánu. Ale dá se říct, že angličtina je lingua franca. Vyučuje se ve školách, na jídelních lístcích najdete vedle výrazu *momos* napsáno „omelety“, nápisy na obchodech a jména ulic jsou vytištěna latinkou. Většina teenagerů dokáže dobře popsat cestu k internetové kavárně nebo na tržiště, dospělí jsou velmi zdvořilí a snaží se pomoci, jak mohou. Občas se zdá, že se tady zná každý s každým: možná to ani nepřekvapí v zemi, která je velká jen jako třetina Anglie a s populací 600 tisíc se blíží takovému Glasgow.

Jelikož je tady komunikace upřímná i přímá, dost lehce se vám stane, že najednou zničehonic šplháte po domácky vyrobeném dřevěném žebříku a vstupujete do některého z místních domů coby vážený host. Připravte se na vypití několika šálků sladkého čaje s mlékem. Při tom si budete listovat objemnými fotoalby, kde docela možná najdete snímek vašeho hostitele pózujícího vedle Demi Moore či jiné celebrity, která sem podnikla turistickou návštěvu.

Jinak je Bhútán ale naprosto nezasažen vlivem západní civilizace. Obě pohlaví nosí krátké a upravené vlasy, chovají se skromně a jak vyžaduje

zákon, na veřejnosti musí chodit v tradičních kostýmech. Muži okázale nosí dlouhé přepásané kabáty zvané *gho*, které jim sahají až ke kolenům, k tomu krátké kalhoty a dlouhé ponožky. Ženy si zase oblékají dlouhou sukni po kotníky zvanou *kira* a krátký kabátek. Nicméně, vypadá to, že ženy i muži si oblíbili sportovní obuv.

Turistický poplatek: 200 dolarů za den

Minimum aut a žádný těžký průmysl rozhodně přispívají k úchvatně čistému horskému vzduchu. Jídlo, alespoň tedy rýže a zelenina, se většinou pěstuje přímo tady a bez pomoci chemikálií. Co ale upoutá nejvíce, je nedostatek vizuálního znečištění: v Bhútánu nenajdete žádné billboardy ani reklamy. Mobilní telefony sem sice už také dorazily, ale vyskytují se tak blaženě zřídka. Hornatý terén z nich většinou dělá jen neužitečnou bakelitovou krabíčku.

Turismus se tady provozuje skutečně v malém. Je to hodně drahá záležitost, která pomáhá malému národu chránit unikátní životní prostředí a kulturní dědictví. Turisté platí paušální částku 200 dolarů za den (ta zahrnuje veškeré ubytování, vnitrostátní dopravu a jídlo), ať je jejich itinerář jakýkoliv. Toto opatření pomáhá udržovat roční počet cizích návštěvníků na pouhých šesti tisících. Cestovní kanceláře zaplatí 35 % z této částky jako turistickou daň do státní pokladny, ta pak napomáhá financovat bezplatnou lékařskou

péči a vzdělání, kterému se nyní těší všichni Bhútánci.

Tygří doupe

Moje cesta vedla do údolí Paro a jeho okolí. Chtěl jsem navštívit starobylá duchovní místa, kláštery ukryté v horách a skvostně okázalé chrámy buddhistického směru vadžrajána. Nejslavnější z nich je Taksang (Tygří doupe). Vypadá, jako by vyrůstal přímo z horského úbočí nad 1500 metrů strmou skalní stěnou. Působí to nebezpečně, a také je. Před pár lety se tu zabil skandinávský turista, když při fotografování spadl z hřebene.

Ačkoliv je Taksang vážně poničen požárem z roku 1998 a stále se opravuje, vidět ho je dokonalou odměnou za tříhodinový namáhavý výstup. Svatině má bohatě zdobené místnosti, dekorované zlatými deskami a plné starožitných obra-

CESTA AUTORA

Autor letěl s Qatar Airways z londýnského Heathrow do nepálského Káthmándú (14 h) za 447.50 britských liber. Druk Air (www.bootan.com) létá z Káthmándú do Paro (1 h) dvakrát týdně za ceny od 260 liber. Pobýval v hotelu Tiger's Nest Resort, Satsam Chorten, Paro (+ 975 223912). Nejlepší je vyhnout se monzunovému období, které je od června do září.

Hlavní sezóna je podzim, ale nejlepší období pro návštěvu je začátek března, kdy rozmrzá půda a objevují se zelené pupeny. Ve stejnou dobu se také koná festival Paro Tsechu.

INFORMACE

www.tourism.gov.bt
www.kingdomofbhutan.com
www.bhutansociety.org
www.bootan.com

Kláster Taksang (vlevo nahoře), tradiční výroba sošek (vpravo nahoře), jeden z mnoha „barevných“ bhútánských festivalů (dole).